

НАРЕДБА

за съществените изисквания и оценяване съответствието на котли за гореща вода, предназначени за работа с течни или газообразни горива, по отношение на коефициента на полезно действие

(Приета с ПМС № 138 от 21.06.2004 г., обн., ДВ, бр. 56 от 29.06.2004 г., в сила от 30.06.2005 г., изм., бр. 24 от 21.03.2006 г., в сила от 21.03.2006 г., бр. 28 от 4.04.2006 г., в сила от 4.04.2006 г., бр. 40 от 16.05.2006 г., в сила от 5.05.2006 г., изм. и доп., бр. 37 от 8.05.2007 г.)

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С наредбата се определят:

1. съществените изисквания към котлите за гореща вода, предназначени за работа с течни или газообразни горива, наричани по-нататък „котли”, по отношение на коефициента на полезно действие (КПД);
2. процедурите за оценяване и начините за удостоверяване на съответствието със съществените изисквания;
3. (изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) редът за издаване на разрешения на лицата за извършване оценяване на съответствието и проверки за спазване на условията, при които е издадено разрешението;
4. (отм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г.).

Чл. 2. Наредбата се прилага за следните продукти:

1. котли с номинална мощност от 4 до 400 kW;
2. поотделно пуснати на пазара корпуси на котли, проектирани да бъдат комплектувани с горелка и горелки, проектирани да бъдат монтирани към корпуси на котли, наричани по-нататък „елементи на котела”.

Чл. 3. (1) Наредбата не се прилага за:

1. котли, предназначени за работа с горива, различни от течните и газообразните горива, включително с твърдо гориво;
2. нагревателни уреди за бързо загряване на вода;
3. котли, предназначени за работа с горива, чиито качества се различават значително от качествата на предлаганите на пазара течни и газообразни горива, например газ от индустриални отпадъци, биогаз и други;
4. готварски печки и отоплителни уреди, предназначени главно за затопляне на помещенията, в които са инсталирани, и които като допълнителна функция доставят гореща вода за централно отопление и гореща вода за хигиенни нужди;
5. уреди с номинална мощност по-малка от 6 kW, използващи гравитационна циркулация и предназначени единствено за производство на запаси от гореща вода за хигиенни нужди;
6. котли, които са произведени в единични бройки по специфични изисквания.

(2) В случаите, когато котлите притежават двойна функция - да отопляват помещения и да осигуряват гореща вода за хигиенни нужди, изискванията за КПД, посочени в чл. 6, ал. 1, се отнасят само за отоплителната функция на котлите.

Чл. 4. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г., бр. 28 от 2006 г.) (1) Котлите се пускат на пазара и/или се пускат в действие само когато:

1. съответстват на съществените изисквания по отношение на КПД, определени в глава втора;
2. е извършено оценяване на съответствието съгласно изискванията на глава трета;
3. имат нанесена маркировка за съответствие съгласно Наредбата за маркировката за съответствие, приета с Постановление № 191 на Министерския съвет от 2005 г. (ДВ, бр. 69 от 2005 г.);

СЪЩЕСТВЕНИ ИЗИСКВАНИЯ

4. имат ЕО декларация за съответствие.

(2) Когато елементи на котела се пускат поотделно на пазара, те трябва да имат нанесена маркировка за съответствие и да се придружават от ЕО декларация за съответствие.

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г.) Котлите и елементите на котела, конструирани и произведени съгласно изискванията на българските стандарти, с които се въвеждат хармонизирани европейски стандарти, се счита, че отговарят на съществените изисквания на наредбата.

Глава втора

СЪЩЕСТВЕНИ ИЗИСКВАНИЯ

Чл. 6. (1) Коефициентът на полезно действие на котлите, изразен в проценти, трябва да бъде по-голям или равен на изискванията за КПД, изразен в проценти, за съответния вид котли, дадени в приложение № 1.

(2) Изискванията по ал. 1 трябва да бъдат изпълнени при:

1. работа на котела с номинална мощност P_n , изразена в kW, и при средна температура на водата в котела 70 °C, и

2. работа на котела с частичен товар 30 на сто и при средна температура на водата в котела, която е различна за различните видове котли.

Глава трета

ПРОЦЕДУРИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ И НАЧИНИ ЗА УДОСТОВЕРЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО

Чл. 7. (1) Съответствието на серийно произведените котли със съществените изисквания се оценява съгласно процедурата „ЕО изследване на типа” - модул В (приложение № 2) и една от следните процедури по избор на производителя:

1. съответствие с типа - модул С (приложение № 3);

2. осигуряване качеството на производството - модул D (приложение № 4);

3. осигуряване качеството на продукта - модул Е (приложение № 5).

(2) Съответствието на котли, които използват газово гориво, със съществените изисквания, се оценява по процедурите, установени в Наредбата за съществените изисквания и оценяване съответствието на газовите уреди, приета с Постановление № 250 на Министерския съвет от 2003 г. (ДВ, бр. 100 от 2003 г.).

Чл. 8. (1) За удостоверяване съответствието на котлите и на елементите на котела със съществените изисквания на наредбата производителят или неговият упълномощен представител съставя писмена ЕО декларация за съответствие.

(2) ЕО декларация за съответствие на елементите на котела се издава, след като към котел, чиито съставни части са тези елементи, е била приложена процедура за оценяване на съответствието в съответствие с чл. 7.

(3) ЕО декларацията за съответствието на елементите на котела трябва да съдържа параметрите за монтаж и използване на елементите на котела, които гарантират, че котел, чиито съставни части са тези елементи, при експлоатацията си ще отговаря на изискванията на чл. 6, ал. 1.

Чл. 9. Производителят на котлите и на елементите на котела или неговият упълномощен представител е длъжен да предоставя копие от ЕО декларацията за съответствие при поискване от органите за надзор на пазара.

**НАРЕДБА ЗА СЪЩЕСТВЕНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ И ОЦЕНЯВАНЕ
СЪОТВЕТСТВИЕТО НА КОТЛИ ЗА ГОРЕЩА ВОДА, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА
РАБОТА С ТЕЧНИ ИЛИ ГАЗООБРАЗНИ ГОРИВА, ПО ОТНОШЕНИЕ НА
КОЕФИЦИЕНТА НА ПОЛЕЗНО ДЕЙСТВИЕ**

Глава четвърта
(В сила от 30.12.2004 г.)

**РЕД ЗА ИЗДАВАНЕ НА РАЗРЕШЕНИЯ НА ЛИЦА ЗА ИЗВЪРШВАНЕ
ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО И ПРОВЕРКИ ЗА СПАЗВАНЕ НА
УСЛОВИЯТА, ПРИ КОИТО Е ИЗДАДЕНО РАЗРЕШЕНИЕТО**

(Загл. изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.)

Чл. 10. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г., бр. 28 от 2006 г.) Лицето, което кандидатства за получаване на разрешение за оценяване съответствието на котлите трябва да отговаря на изискванията на чл. 10, ал. 1 от Закона за техническите изисквания към продуктите (ЗТИП), на БДС EN 45011, БДС EN 45012 и БДС EN ISO/IEC 17025 в зависимост от процедурите и продуктите, за които кандидатства, и:

1. да може да изпълнява една или повече процедури за оценяване съответствието на котлите;
2. да има поне един член с опит в оценяване на съответната технология на производство на котлите;
3. да има методики и инструкции за изпитване на котлите, когато не се прилагат стандартите по чл. 5;
4. да има най-малко един компетентен одитор, който да отговаря на изискванията на БДС EN ISO 19011 и да има опит в областта на технологията на производство на котлите при извършване оценката на внедрената система по качеството, когато това се изисква от процедурата за оценяване на съответствието, за която кандидатства;
5. да има наръчник и процедури на системата по качеството.

Чл. 11. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) (1) Лицето по чл. 10 подава до председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН) писмено заявление, в което се посочват продуктите и процедурите, за които желае да получи разрешение. Към заявлението се прилагат:

1. удостоверение за актуално съдебно състояние, когато лицето е регистрирано по Търговския закон, или копие от акта за създаването, когато лицето е създадено с акт на Министерския съвет;
2. справка в табличен вид, съдържаща видовете продукти, приложимите за тях съществени изисквания, хармонизираните стандарти или методиките и инструкциите за измерване и изпитване, които ще се прилагат при оценяване на съответствието;
3. копия от трудови и граждански договори на персонала, документи за завършено образование, допълнително придобита квалификация и професионална автобиография, както и справка относно неговата компетентност и опит за извършване оценяване на съответствието по заявения обхват;
4. справка за техническите средства за извършване на изпитвания като част от процедурите за оценяване на съответствието, с които разполагат собствените му лаборатории и/или лабораториите, с които има сключени договори;
5. копие от сключените договори с подизпълнители, когато има такива;
6. копие от сертификатите за акредитация на лабораториите, когато има такива;
7. декларации на лицето и на наетия от него персонал за обстоятелствата по чл. 10, ал. 1, т. 3, 5 и 8 ЗТИП;
8. удостоверение от съответните компетентни органи за обстоятелствата по чл. 10, ал. 1, т. 7 и 9 ЗТИП;
9. копие от договора за застраховка за вредите, които могат да настъпят вследствие на неизпълнение на задълженията му, свързани с дейностите по оценяване на съответствието;
10. списък на стандартите по чл. 5, които притежава, отнасящи се до продуктите, посочени в заявлението;

**РЕД ЗА ИЗДАВАНЕ НА РАЗРЕШЕНИЯ НА ЛИЦА ЗА ИЗВЪРШВАНЕ
ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО И ПРОВЕРКИ ЗА СПАЗВАНЕ НА
УСЛОВИЯТА, ПРИ КОИТО Е ИЗДАДЕНО РАЗРЕШЕНИЕТО**

11. методики и инструкции за изпитване на продуктите, когато не се прилагат стандартите по чл. 5;

12. копие от документи, удостоверяващи завършено образование, обучение за одитори, професионален и одиторски опит съгласно изискванията на БДС EN ISO 19011, на одитора, който ще извършва оценяване на внедрената система по качеството, когато това се изисква от процедурата за оценяване на съответствието;

13. наръчник и процедурите на системата по качеството;

14. документираните процедури за оценяване на съответствието, за които кандидатства;

15. документ за платена такса за установяване съответствието на документите с изискванията на чл. 10, ал. 1 и 2 ЗТИП по чл. 27, ал. 1 от Тарифа № 11 за таксите, които се събират в системата на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор по Закона за държавните такси, утвърдена с Постановление № 97 на Министерския съвет от 1999 г. (обн., ДВ, бр. 50 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 10 от 2000 г., бр. 94 и 115 от 2002 г. и бр. 17 и 49 от 2003 г.).

(2) В случаите по чл. 11, ал. 2 ЗТИП лицето, което кандидатства за получаване на разрешение за оценяване на съответствието, подава до председателя на ДАМТН заявлението по ал. 1, придружено от:

1. документите по ал. 1, т. 1 - 6, 8 - 12, 14 и 15;

2. сертификат за акредитация от орган по акредитация в зависимост от продуктите и процедурите, за които кандидатства:

а) за „ЕО изследване на типа” - модул В (приложение № 2) - по стандарти БДС EN 45011 и БДС EN ISO/IEC 17025;

б) (изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г.) за „Съответствие с типа” - модул С (приложение № 3) - по стандарти БДС EN 45012 и БДС EN ISO/IEC 17025;

в) за „Осигуряване качеството на производството” - модул D (приложение № 4) - по стандарт БДС EN 45012;

г) за „Осигуряване качеството на продукта” - модул Е (приложение № 5) - по стандарт БДС EN 45012.

(3) При положителен резултат от проверките на документите по ал. 1 и 2 кандидатът за издаване на разрешение за оценяване на съответствието внася такси за извършване проверка на място за установяване на техническата компетентност и способността за изпълнение на заявените процедури, определени в чл. 27, ал. 1 от Тарифа № 11 за таксите, които се събират в системата на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор по Закона за държавните такси.

Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) (1) Оценяването на изпълнението на изискванията по чл. 10 се извършва съгласно процедура, утвърдена от председателя на ДАМТН, която се предоставя на заявителя.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г.) В срок 6 месеца от получаването на документите по чл. 11 председателят на ДАМТН издава разрешение за извършване оценяване съответствието на котли или отказва издаването му с мотивирана заповед.

(3) При издаване на разрешението за оценяване съответствието на котела се заплащат такси, определени в чл. 27, ал. 1 от Тарифа № 11 за таксите, които се събират в системата на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор по Закона за държавните такси.

(4) Разрешението за оценяване на съответствието не може да се прехвърля или преотстъпва на други физически или юридически лица.

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) (1) Държавната агенция за метрологичен и технически надзор проверява периодично лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, за спазване на условията, при които е получило разрешението, и за изпълнение на процедурите за оценяване на съответствието.

**НАРЕДБА ЗА СЪЩЕСТВЕНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ И ОЦЕНЯВАНЕ
СЪОТВЕТСТВИЕТО НА КОТЛИ ЗА ГОРЕЩА ВОДА, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА
РАБОТА С ТЕЧНИ ИЛИ ГАЗООБРАЗНИ ГОРИВА, ПО ОТНОШЕНИЕ НА
КОЕФИЦИЕНТА НА ПОЛЕЗНО ДЕЙСТВИЕ**

(2) Проверките по ал. 1 са планови и извънредни и се извършват от комисия, определена със заповед на председателя на ДАМТН.

(3) Плановите проверки на лицето по ал. 1 се извършват най-малко веднъж годишно от датата на издаване на разрешението съгласно годишен график за проверки и обхващат:

1. изпълнените процедури за оценяване на съответствието;
2. функционирането на системата по качеството;
3. състоянието на техническите средства за измерване и изпитване;
4. актуалността на прилаганите стандарти;
5. взаимодействието с подизпълнителите и дейността им като част от процедурите за оценяване на съответствието;
6. постъпилите жалби, възражения, рекламации и начините за тяхното уреждане;
7. издадените сертификати и одобрения в резултат на извършените процедури за оценяване на съответствието.

(4) Извънредните проверки по чл. 14в, ал. 2 ЗТИП се извършват на място при лицата по ал. 1 и обхващат:

1. допуснатите несъответствия с изискванията на чл. 10 ЗТИП, за които е постъпила информация, причините за възникването им и начините за тяхното отстраняване;
2. пропуски при изпълнение на процедурите за оценяване на съответствието;
3. възможността на лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, да продължава да извършва дейността си по оценяване на съответствието.

(5) При извършване на проверките по ал. 3 и 4 лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието на продуктите, заплаща разходите за командироване на експертите от комисията по ал. 2.

(6) В случаите, когато комисията констатира нарушения по чл. 14в, ал. 4 и чл. 15 ЗТИП, тя изготвя и представя на председателя на ДАМТН доклад за временно спиране или отнемане разрешението на лицето по ал. 1.

Чл. 14. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) Лицето, получило разрешение за оценяване съответствието на котлите, е длъжно до 31 януари следващата година да представя годишен доклад за дейността си, който обхваща общия брой на извършените оценки за съответствието по видове продукти и процедури за оценяване на съответствието, списък на издадените сертификати и одобрения, отказите за издаване на сертификат и/или одобрения, общия брой на предявените жалби, възражения, рекламации и предприетите действия за уреждането им.

Чл. 15. (Отм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.).

Чл. 16. (Отм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.).

Глава пета

(Отм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г.)

УСЛОВИЯ ЗА ПОСТАВЯНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНА МАРКИРОВКА

Чл. 17. (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г.).

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. „Газокондензиращ котел” е котел, проектиран да кондензира непрекъснато голяма част от водната пара, съдържаща се в изгорелите газове.

2. „Коефициент на полезно действие” (изразен в проценти) е отношението на топлинната мощност, предавана на водата в котела, към производението от долната

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

топлина на изгаряне при постоянно налягане на горивото и разхода, изразен чрез количеството гориво за единица време.

3. „Котел” е агрегат, представляващ комбинация от корпус на котел, проектиран да бъде комплектуван с горелка, и свързана към него горелка, проектирана да бъде монтирана към корпус на котел, предназначена да предаде на водата топлината, отделена при изгаряне на горивото.

4. „Котел, инсталиран в жилищно помещение” е котел, който е с номинална ефективна мощност по-малка от 37 kW, предназначен да осигурява топлина за част от жилищното помещение, в което е инсталиран, посредством отделяне на топлина от корпуса, който има увеличена камера, която подава гореща вода посредством гравитационна циркулация. Такива котли трябва да имат върху корпуса си изрично указание, че те могат да се инсталират в жилищно помещение.

5. „Нискотемпературен котел” е котел, който може да работи постоянно с температура на захранващата вода от 35 °C до 40 °C, допускащ при определени условия получаване на кондензация, включително кондензиращи котли, работещи с течно гориво.

6. „Номинална ефективна мощност (изразена в kW)” е максималната топлинна мощност, определена и гарантирана от производителя, която може да се достигне по време на продължителна работа на котела, като се запазва посоченият от производителя КПД.

7. „Подгриващ топлообменник” е топлообменник, проектиран да захранва системата за централно отопление и да бъде инсталиран в горивната камера на камина като част от комбинацията подгриващ топлообменник/газова камина.

8. „Средна температура на водата в котела” е средната стойност от температурите на водата на входа и на изхода на котела.

9. „Стандартен котел” е котел, при който средната температура на водата може да се ограничи от конструкцията на котела.

10. „Частично натоварване (изразено в %)” е отношението между ефективната мощност на котела, работещ с прекъсване или с мощност, по-ниска от номиналната ефективна мощност, и номиналната ефективна мощност на котела.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Наредбата се приема на основание чл. 7, ал. 1 ЗТИП.

§ 3. Наредбата влиза в сила 12 месеца след датата на обнародването ѝ в „Държавен вестник” с изключение на разпоредбите на глава четвърта, които влизат в сила 6 месеца след обнародването на наредбата в „Държавен вестник”.

§ 4. Разпоредбите на наредбата се прилагат за котли, чието серийно производство е започнало след влизането в сила на наредбата.

§ 5. Подгриващите топлообменници и/или котлите, които се инсталират в жилищни сгради след влизането в сила на наредбата, се пускат в действие, при условие че изискванията за КПД, изразен в проценти, при номинална мощност и при частичен товар 30 на сто не трябва да са с повече от 4 на сто по-ниски от изискванията за КПД, посочени в приложение № 1.

§ 6. До 31 декември 2005 г. се разрешава пускането на пазара и влизането в експлоатация на елементи на котела, произведени в съответствие с български стандарти, прилагани до влизането в сила на наредбата.

§ 7. (Нов - ДВ, бр. 37 от 2007 г.) Наредбата въвежда разпоредбите на Директива 92/42/ЕИО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 1992 г. за изискванията към енергийната ефективност на котлите, подгривани с течни и газообразни горива, последно изменена с Директива 2005/32/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 юли 2005 г., установяваща рамка за определянето на екологични изисквания към продукти, консумиращи енергия, и изменяща Директива 92/42/ЕИО, Директива 96/57/ЕО и Директива 2000/55/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.

**НАРЕДБА ЗА СЪЩЕСТВЕНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ И ОЦЕНЯВАНЕ
СЪОТВЕТСТВИЕТО НА КОТЛИ ЗА ГОРЕЩА ВОДА, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА
РАБОТА С ТЕЧНИ ИЛИ ГАЗООБРАЗНИ ГОРИВА, ПО ОТНОШЕНИЕ НА
КОЕФИЦИЕНТА НА ПОЛЕЗНО ДЕЙСТВИЕ**

**ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Постановление №
109 на Министерския съвет от 8 май 2006 г. за приемане на Устройствен
правилник на Българския институт по метрология
(ДВ, бр. 40 от 2006 г., в сила от 5.05.2006 г.)**

§ 2. Навсякъде думите „Държавната агенция за метрология и технически надзор” се заменят с „Държавната агенция за метрологичен и технически надзор” в следните нормативни актове:

12. Наредбата за съществените изисквания и оценяване съответствието на котли за гореща вода, предназначени за работа с течни или газообразни горива, по отношение на коефициента на полезно действие, приета с Постановление № 138 на Министерския съвет от 2004 г. (обн., ДВ, бр. 56 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 24 и 28 от 2006 г.);

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 94 на Министерския съвет от 25 април 2007 г. за
изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет
(ДВ, бр. 37 от 2007 г.)**

§ 3. В Наредбата за съществените изисквания и оценяване съответствието на котли за гореща вода, предназначени за работа с течни или газообразни горива, по отношение на коефициента на полезно действие, приета с Постановление № 138 на Министерския съвет от 2004 г. (обн., ДВ, бр. 56 от 2004 г.; изм., бр. 24, 28 и 40 от 2006 г.), се правят следните изменения и допълнения:

2. Навсякъде в наредбата: а) думите „декларация за съответствие” и „декларацията за съответствие” се заменят съответно с „ЕО декларация за съответствие” и „ЕО декларацията за съответствие”; б) думите „изследване на типа” и „изследването на типа” се заменят с „ЕО изследване на типа” и „ЕО изследването на типа”; в) думите „сертификат за изследване на типа”, „сертификата за изследване на типа”, „сертификатът за изследване на типа”, „сертификати за изследване на типа” и „сертификатите за изследване на типа” се заменят съответно с „ЕО сертификат за изследване на типа”, „ЕО сертификата за изследване на типа”, „ЕО сертификатът за изследване на типа”, „ЕО сертификати за изследване на типа” и „ЕО сертификатите за изследване на типа”.

**НАРЕДБА ЗА СЪЩЕСТВЕНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ И ОЦЕНЯВАНЕ
СЪОТВЕТСТВИЕТО НА КОТЛИ ЗА ГОРЕЩА ВОДА, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА
РАБОТА С ТЕЧНИ ИЛИ ГАЗООБРАЗНИ ГОРИВА, ПО ОТНОШЕНИЕ НА
КОЕФИЦИЕНТА НА ПОЛЕЗНО ДЕЙСТВИЕ**

Приложение № 1
към чл. 6, ал. 1 и § 5

Изисквания за коефициент на полезно действие

Вид на котела	Мощност (kW)	КПД при номинална мощност		КПД при частичен товар	
		средна температура на водата (в °C)	изисквания за КПД, изразен в %	средна температура на водата (в °C)	изисквания за КПД, изразен в %
Стандартни котли	4 - 400	70	$\geq 84 + 2 \log P_n$	≥ 50	$\geq 80 + 3 \log P_n$
Нискотемпературни котли ⁽¹⁾	4 - 400	70	$\geq 87,5 + 1,5 \log P_n$	40	$\geq 87,5 + 1,5 \log P_n$
Газокондензиращи котли	4 - 400	70	$\geq 91 + 1 \log P_n$	30 ⁽²⁾	$\geq 97 + 1 \log P_n$

(*1) Включително кондензиращи котли, използващи течни горива.

(*2) Температура на захранващата вода в котела.

**НАРЕДБА ЗА СЪЩЕСТВЕНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ И ОЦЕНЯВАНЕ
СЪОТВЕТСТВИЕТО НА КОТЛИ ЗА ГОРЕЩА ВОДА, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА
РАБОТА С ТЕЧНИ ИЛИ ГАЗООБРАЗНИ ГОРИВА, ПО ОТНОШЕНИЕ НА
КОЕФИЦИЕНТА НА ПОЛЕЗНО ДЕЙСТВИЕ**

Приложение № 2
към чл. 7, ал. 1 и
чл. 11, ал. 2, т. 2, буква „а“
(Изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г.,
в сила от 4.04.2006 г.)

**Процедура за оценяване на съответствието
„ЕО изследване на типа” - модул В**

1. „ЕО изследване на типа” е процедура, при която лице, получило разрешение за оценяване на съответствието, изследва и удостоверява, че даденият котел, представителен за продукцията (наричана по-нататък „типа”), отговаря на приложимите за него изисквания на наредбата.

2. ЕО изследването на типа се извършва по писмено заявление, подадено от производителя или от неговия упълномощен представител, до лице по негов избор, получило разрешение за оценяване на съответствието. Заявлението съдържа:

а) името и адреса на производителя или на неговия упълномощен представител, когато заявлението е подадено от него;

б) писмена декларация, че не е подавано заявление за оценяване на съответствието до друго лице, получило разрешение за оценяване на съответствието;

в) (изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г.) техническото досие съгласно т. 4.

3. Заявителят предоставя на разположение на избраното лице по т. 2 един тип от съответната продукция. Оценяващото лице може да изисква и други представителни образци, ако това е предвидено в програмата за изпитване.

4. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г.) Техническото досие трябва да дава възможност да се извърши оценяване съответствието на котела със съответните съществени изисквания. То трябва да обхваща проектирането, производството и начина на работа на котела и да съдържа:

а) общо описание на котела и работата на котела;

б) (изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г.) идеен проект, техническо досие и пояснения към чертежите и схемите;

в) списък на стандартите по чл. 5, които са приложени изцяло или частично, и описание на решенията, приети за изпълнение на съществените изисквания, когато не са приложени стандартите по чл. 5;

г) резултати от изчисления при проектиране, от извършените изпитвания и други;

д) протоколи от изпитванията.

5. Избраното лице по т. 2 трябва:

а) (изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г.) да изследва техническото досие на типа и да провери дали типът е произведен в съответствие с него; да установи елементите, които са били проектирани в съответствие с изискванията на стандартите по чл. 5, и елементите, които са били проектирани, без да се прилагат изискванията на тези стандарти;

б) да извърши или да възложи да се извършат подходящите изследвания и необходимите изпитвания, за да се установи дали приетите от производителя решения осигуряват съответствие със съществените изисквания, в случай че изискванията на стандартите по чл. 5 не са приложени;

в) да извърши или да възложи да се извършат подходящите изследвания и необходимите изпитвания, за да установи дали когато производителят е избрал да прилага съответните стандарти по чл. 5, те са били действително приложени;

г) съгласува със заявителя мястото, където ще се извършват необходимите изследвания и изпитвания.

6. Когато типът съответства на изискванията на наредбата, лицето, извършило оценяване на съответствието, издава на заявителя ЕО сертификат за ЕО изследване на типа. Сертификатът съдържа името и адреса на производителя, заключенията от изследването и необходимата информация за идентифициране на одобрения тип.

7. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г.) Към сертификата се прилага списък на съответните части на техническото досие на одобрения тип.

8. Копие от списъка по т. 7 се съхранява от лицето, извършило оценяване на съответствието.

9. ЕО сертификатът за ЕО изследване на типа има срок на валидност 10 години.

10. Лицето, извършило оценяване на съответствието, когато откаже да издаде ЕО сертификат за ЕО изследване на типа, информира заявителя, като посочва мотивите за решението си. Посочва се и процедура за възражения.

11. Заявителят е длъжен да уведоми лицето, което е издало ЕО сертификата за ЕО изследване на типа, за всички изменения на одобрения тип, които могат да повлияят на съответствието му със съществените изисквания.

12. Измененията, внесени от производителя в одобрения тип котел, които засягат съответствието му със съществените изисквания или с условията, предвидени при използването му, трябва да получат ново одобрение, което се дава под формата на допълнение към първоначалния ЕО сертификат за ЕО изследване на типа.

13. Лицето, извършило оценяването на съответствието, уведомява писмено ДАМТН и другите лица, получили разрешение за оценяване съответствието на котли, за издадените ЕО сертификати за ЕО изследване на типа и допълненията към тях по т. 12, както и за откази за издаване на сертификат.

14. Другите лица, получили разрешение за оценяване съответствието на котли, могат да получат копия от ЕО сертификатите за ЕО изследване на типа и/или на допълненията към тях. Приложенията към сертификатите се държат на разположение на тези лица.

15. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г.) Производителят на котлите или неговият упълномощен представител съхранява техническото досие заедно с копия от ЕО сертификатите за ЕО изследване на типа и допълненията към тях за срок 10 години след производството на последния екземпляр от съответния тип котел.

16. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г.) Когато производителят не е установен на територията на Република България и няма упълномощен представител, задължението да съхранява техническото досие е на лицето, което пуска котлите и/или елементите на котлите на пазара.

**НАРЕДБА ЗА СЪЩЕСТВЕНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ И ОЦЕНЯВАНЕ
СЪОТВЕТСТВИЕТО НА КОТЛИ ЗА ГОРЕЩА ВОДА, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА
РАБОТА С ТЕЧНИ ИЛИ ГАЗООБРАЗНИ ГОРИВА, ПО ОТНОШЕНИЕ НА
КОЕФИЦИЕНТА НА ПОЛЕЗНО ДЕЙСТВИЕ**

Приложение № 3
към чл. 7, ал. 1, т. 1 и
чл. 11, ал. 2, т. 2, буква „б“
(Изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г.,
в сила от 4.04.2006 г.)

**Процедура за оценяване на съответствието
„Съответствие с типа” - модул С**

1. „Съответствие с типа” е процедура, чрез която производителят или неговият упълномощен представител осигурява и декларира, че посочените продукти са в съответствие с типа, описан в сертификата, и отговарят на съществените изисквания на наредбата.

2. Производителят или неговият упълномощен представител нанася върху всеки продукт маркировката за съответствие и съставя писмена ЕО декларация за съответствие.

3. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г.) Производителят трябва да предприеме всички необходими мерки, за да осигури, че производственият процес гарантира съответствието на произведения продукт със съществените изисквания на наредбата и с типа, описан в ЕО сертификата за ЕО изследване на типа.

4. Производителят или неговият упълномощен представител съхранява копие от ЕО декларацията за съответствие за срок 10 години след производството на последния екземпляр от съответния вид продукт.

5. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г.) Когато производителят не е установен на територията на Република България и няма упълномощен представител, задължението да съхранява техническото досие е на лицето, което пуска продуктите на пазара.

6. Избраното от производителя или неговия упълномощен представител лице, което извършва оценяването на съответствието, извършва или възлага извършването, най-малко веднъж годишно, на внезапни проверки на производителя. Избраното лице извършва всички или част от изпитванията върху определен от него брой продукти съгласно стандартите по чл. 5 или извършва равностойни на тях изпитвания, за да се установи съответствието със съществените изисквания на наредбата. То преценява необходимостта да се извършат всички или част от изпитванията и предприема необходимите мерки да не се допускат на пазара продукти, които не съответстват на изискванията.

**Процедура за оценяване на съответствието
„Осигуряване качеството на производството” - модул D**

1. „Осигуряване качеството на производството” е процедура, чрез която производителят, който изпълнява задълженията по т. 3, осигурява и декларира, че посочените продукти съответстват на типа, описан в ЕО сертификата за ЕО изследване на типа, и отговарят на съществените изисквания на наредбата.

2. Производителят или неговият упълномощен представител нанася върху всеки продукт маркировка за съответствие и съставя писмена ЕО декларация за съответствие. Маркировката се придружава от идентификационния номер на лицето, извършило оценяване на системата за осигуряване качеството на производството и проверките по т. 16 и 17.

3. Производителят прилага одобрена система по качество на производството, крайния контрол и изпитванията на продуктите, която осигурява съответствие на продуктите с типа, описан в ЕО сертификата за ЕО изследване на типа, и със съществените изисквания на наредбата.

4. Производителят подава заявление за одобряване на система по качеството на производството на продукти до избрано от него лице, получило разрешение за оценяване съответствието на котли. Заявлението съдържа:

- а) всички необходими данни за съответните категории продукти;
- б) документацията на системата по качеството;
- в) (изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г.) техническото досие на одобрения тип котел и копие от ЕО сертификата за ЕО изследване на типа.

5. Системата по качеството трябва да осигури съответствието на продуктите с типа, описан в ЕО сертификата за ЕО изследване на типа, и със съществените изисквания на наредбата.

6. Всички елементи, изисквания и предписания, приети от производителя, трябва да са систематизирани и подредени под формата на документирани правила, процедури и инструкции. Документацията на системата по качеството трябва да позволява еднозначно тълкуване на програмите, плановете, наръчниците и записите по качеството и да съдържа подробно описание на:

- а) целите по отношение на качеството, структурната схема на производството, отговорностите и правомощията на ръководството относно качеството на продуктите;
- б) производствените процеси, качествен контрол и други методи и систематизирани действия, които ще се прилагат за осигуряване на качеството;
- в) изследванията и изпитванията, които ще се извършват преди, по време и след производството, и тяхната периодичност;
- г) записите по качеството, като доклади от контрола и данни от изпитвания и калибриране, доклади за квалификацията на ангажирания персонал и други;
- д) начините, позволяващи да се контролира постигането на изискваното качество на продуктите и ефикасното функциониране на системата по качеството.

7. Избраното лице по т. 4 оценява системата по качеството, за да определи дали тя съответства на изискванията по т. 5 и 6. То приема, че системата по качеството съответства на изискванията, ако тя прилага съответните хармонизирани стандарти по чл. 5.

8. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г.) Екипът одитори трябва да включва поне едно лице с опит в оценяване на технологията, отнасяща се за съответния продукт. Процедурата за оценяване включва проверка в работните помещения.

**НАРЕДБА ЗА СЪЩЕСТВЕНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ И ОЦЕНЯВАНЕ
СЪОТВЕТСТВИЕТО НА КОТЛИ ЗА ГОРЕЩА ВОДА, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА
РАБОТА С ТЕЧНИ ИЛИ ГАЗООБРАЗНИ ГОРИВА, ПО ОТНОШЕНИЕ НА
КОЕФИЦИЕНТА НА ПОЛЕЗНО ДЕЙСТВИЕ**

9. Лицето, оценило системата по качеството, съобщава писмено своето решение от одита на производителя. Решението съдържа наименованието и адреса на лицето, оценило системата по качеството, заключенията от изследването и мотивираното решение от оценяването.

10. Производителят трябва да предприеме изпълнение на задълженията, произтичащи от одобрената система по качеството, и да осигурява нейното правилно и ефективно функциониране.

11. Производителят или неговият упълномощен представител е длъжен да уведомява лицето, което е одобрило системата по качеството, за всяко нейно изменение.

12. Лицето, което е одобрило системата по качеството, оценява измененията и решава дали изменената система по качеството отговаря на изискванията по т. 5 и 6, или е необходимо ново оценяване.

13. Решението се съобщава писмено на производителя. Съобщението съдържа заключенията от изследването и мотивираното решение от оценяването.

14. Производителят, който прилага одобрена система по качеството, подлежи на контрол за точното изпълнение на задълженията, произтичащи от одобрената система по качеството.

15. За целите на надзора производителят осигурява на лицето, оценило системата по качеството, достъп до местата за производство, контрол, изпитване и съхраняване на продукцията и му предоставя необходимите данни, както и:

а) документацията на системата по качеството;

б) записите по качеството, като доклади от контрола, данни от изпитванията и калибрирането, доклади за квалификацията на съответния персонал и др.

16. Лицето, одобрило системата по качеството, извършва периодични одити, за да се увери, че производителят поддържа и прилага одобрената система по качеството, и му предава доклад от одитите. Честотата на периодичните одити се определя така, че на всеки две години да се извършва ново оценяване на системата по качеството.

17. Лицето, одобрило системата по качеството, може да прави внезапни проверки на производителя и да извършва или да възлага извършването на изпитвания, с което да провери дали системата по качеството функционира коректно. То предава на производителя доклад от проверката, а ако е направено изпитване - и протокол с резултатите от изпитването.

18. Производителят трябва да съхранява за срок 10 години след производството на последния екземпляр от съответния вид продукт следните документи, които при поискване е длъжен да предоставя на органите за надзор на пазара съгласно § 1, т. 8 от допълнителните разпоредби на ЗТИП:

а) досието на системата по качеството - т. 4, буква „б“;

б) измененията по т. 11;

в) решенията и докладите по т. 13, 16 и 17.

19. Лицето, извършило оценяването на съответствието, съобщава писмено на другите лица, получили разрешение за оценяване съответствието на котли, за одобрена или неодобрена от него система по качеството.

**Процедура за оценяване на съответствието
„Осигуряване качеството на продукта” - модул Е**

1. „Осигуряване качеството на продукта” е процедура, чрез която производителят, който изпълнява задълженията по т. 3, осигурява и декларира, че посочените продукти съответстват на типа, описан в ЕО сертификата за ЕО изследване на типа, и отговарят на съществените изисквания на наредбата.

2. Производителят или неговият упълномощен представител съставя писмена ЕО декларация за съответствие и нанася върху всеки продукт маркировка за съответствие. Маркировката се придружава от идентификационния номер на лицето, извършило оценяване на системата и проверките по т. 16 и 17.

3. Производителят прилага одобрена система по качеството за крайния контрол и изпитване на продуктите, която осигурява съответствие на продуктите с типа, описан в ЕО сертификата за ЕО изследване на типа, и със съществените изисквания на наредбата.

4. Производителят подава заявление за одобряване на система по качеството на продуктите до избрано от него лице, получило разрешение за оценяване на съответствието. Заявлението съдържа:

а) всички необходими данни за съответните категории продукти;

б) документацията на системата по качеството;

в) (изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г.) техническото досие на одобрения тип и копие от ЕО сертификата за ЕО изследване на типа.

5. В рамките на системата по качеството производителят изследва всеки продукт и извършва изпитванията, посочени в стандартите по чл. 5, или равностойни на тях изпитвания, за да се провери съответствието им със съществените изисквания на наредбата.

6. Всички елементи, изисквания и предписания, приети от производителя, трябва да са систематизирани и подредени под формата на документирани правила, процедури и инструкции. Документацията на системата по качеството трябва да позволява еднозначно тълкуване на програмите, плановете, наръчниците и записите по качеството и да съдържа подробно описание на:

а) целите по отношение на качеството, структурната схема на производството, отговорностите и правомощията на ръководството относно качеството на продуктите;

б) изследванията и изпитванията, които ще се извършват след производството;

в) начините за наблюдение за ефективното функциониране на системата по качеството;

г) записите по качеството, като доклади от контрола и данни от изпитвания и калибриране, доклади за квалификацията на ангажирания персонал и други.

7. Избраното лице по т. 4 оценява системата по качеството, за да определи дали тя съответства на изискванията по т. 5 и 6. То приема, че системата по качеството съответства на изискванията, ако тя прилага съответните хармонизирани стандарти по чл. 5.

8. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г.) Екипът одитори трябва да включва поне едно лице с опит в оценяване на технологията, отнасяща се за съответния продукт. Процедурата за оценяване включва проверка в работните помещения.

9. Лицето, оценило системата по качеството, съобщава писмено своето решение от одита на производителя. Решението съдържа наименованието и адреса на лицето, оценило системата по качеството, заключенията от изследването и мотивираното решение от оценяването.

**НАРЕДБА ЗА СЪЩЕСТВЕНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ И ОЦЕНЯВАНЕ
СЪОТВЕТСТВИЕТО НА КОТЛИ ЗА ГОРЕЩА ВОДА, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА
РАБОТА С ТЕЧНИ ИЛИ ГАЗООБРАЗНИ ГОРИВА, ПО ОТНОШЕНИЕ НА
КОЕФИЦИЕНТА НА ПОЛЕЗНО ДЕЙСТВИЕ**

10. Производителят трябва да предприеме изпълнение на задълженията, произтичащи от одобрената система по качеството, и да осигурява нейното правилно и ефективно функциониране.

11. Производителят или неговият упълномощен представител е длъжен да уведомява лицето, което е одобрило системата по качеството, за всяко нейно изменение.

12. Лицето, което е одобрило системата по качеството, оценява измененията и решава дали изменената система по качеството отговаря на изискванията по т. 5 и 6, или е необходимо ново оценяване.

13. Решението се съобщава писмено на производителя. Съобщението съдържа заключенията от изследването и мотивирано решение от оценяването.

14. Производителят, който прилага одобрена система по качеството, подлежи на контрол за точното изпълнение на задълженията, произтичащи от одобрената система по качеството.

15. За целите на надзора производителят осигурява на лицето, оценило системата по качеството, достъп до местата на контрол, изпитване и съхраняване на продукцията и му предоставя необходимите данни, както и:

- а) документацията на системата по качеството;
- б) (изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г.) техническото досие;

в) записите по качеството, като доклади от контрола и данни от изпитванията и калибрирането, доклад за квалификацията на съответния персонал и др.

16. Лицето, одобрило системата по качеството, извършва периодични одити, за да се увери, че производителят поддържа и прилага одобрената система по качеството, и му предава доклад от одитите. Честотата на периодичните одити се определя така, че на всеки две години да се извършва ново оценяване на системата по качеството.

17. Лицето, одобрило системата по качеството, може да прави внезапни проверки на производителя и да извършва или да възлага извършването на изпитвания, с което да провери дали системата по качеството функционира коректно. То предава на производителя доклад от проверката, а ако е направено изпитване - и протокол с резултатите от изпитването.

18. Производителят трябва да съхранява в продължение на 10 години след производството на последния екземпляр от съответния вид продукт следните документи, които при поискване е длъжен да предоставя на органите на надзор на пазара съгласно § 1, т. 8 от допълнителните разпоредби на ЗТИП :

- а) документите, посочени в т. 4, буква „в“;
- б) измененията по т. 11;
- в) решенията и докладите по т. 13, 16 и 17.

19. Лицето, извършило оценяване съответствието на котли, съобщава писмено на другите лица, получили разрешение за оценяване съответствието на продуктите, за одобрена или неодобрена от него система по качеството.

**Приложение № 6
към чл. 17, ал. 2
(Отм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г.,
в сила от 4.04.2006 г.)**

**НАРЕДБА ЗА СЪЩЕСТВЕНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ И ОЦЕНЯВАНЕ
СЪОТВЕТСТВИЕТО НА КОТЛИ ЗА ГОРЕЩА ВОДА, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА
РАБОТА С ТЕЧНИ ИЛИ ГАЗООБРАЗНИ ГОРИВА, ПО ОТНОШЕНИЕ НА
КОЕФИЦИЕНТА НА ПОЛЕЗНО ДЕЙСТВИЕ**

Приложение № 7
към чл. 17, ал. 3
(Отм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г.,
в сила от 4.04.2006 г.)